

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سبزوار

دانشکده پرستاری و مامایی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد آموزش پرستاری

گرایش داخلی - جراحی

عنوان:

بررسی تاثیر ماساژ بازتابی کف پا بر تهوع و استفراغ پس از عمل جراحی کوله سیستکتومی به روش لاپاراسکوپی

استاد راهنما:

مهدی جعفرزاده فخاری

اساتید مشاور:

یاسر تبرایی

دکتر پیمان آل شیخ

نگارش:

مرضیه بدخش

مهر ماه ۱۳۹۵

دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

دانشکده پرستاری مامایی

پایان نامه جهت اخذ کارشناسی ارشد آموزش پرستاری

گرایش داخلی - جراحی

عنوان

"بررسی تاثیر ماساژ بازتابی کف پا بر تهوع و استفراغ پس از عمل جراحی کوله

سیستکتومی به روش لاپاراسکوپی در بیمارستان های منتخب شهر

بجنورد در سال ۱۳۹۵"

استاد راهنما:

جناب آقای مهدی جعفر زاده فخاری

اساتید مشاور:

آقای دکتر پیمان آل شیخ

جناب آقای یاسر تبرایی

نگارش:

مرضیه بدخش

پاییز ۹۵

"حق استفاده از مفاد پایان نامه برای دانشکده پرستاری و مامایی سبزوار محفوظ است"

عنوان: بررسی تاثیر ماساژ بازتابی کف پا بر تهوع و استفراغ پس از عمل جراحی کوله سیستکتومی به روش لاپاراسکوپی در بیمارستان های منتخب شهر بجنورد در سال ۱۳۹۵
استاد راهنما: جناب آقای مهدی جعفرزاده فخاری
استاد مشاور آمار: جناب آقای یاسر تبرایی
استاد مشاور تخصصی: آقای دکتر پیمان آل شیخ
تاریخ دفاع: ۱۳۹۵/۷/۲۴
نمره پایان نامه: ۱۷/۲۵
کد اخلاق: IR.MEDSAB.REC.1394.176
کد ثبت پایان نامه: ۹۲۱۴۲/۳۳ پ
شماره ثبت در مرکز ثبت کارآزمایی بالینی (برای مطالعات کارآزمایی بالینی): IRCT2016052824487N2
حق استفاده از مفاد پایان نامه برای دانشگاه علوم پزشکی سبزوار محفوظ است و استفاده از مطالب متن، جدول ها، نمودارها و شکل ها بدون ذکر منبع ممنوع می باشد.

تقدیم به :

خدایی که آفرید جهان را، انسان را، عقل را، علم را، معرفت را، عشق را

و به کسانی که عشقشان را در وجودم دمید.

تقدیم به پدر بزرگوار و مادر مهربانم:

آن دو فرشته ای که از خواسته هایشان گذشتند، سختی ها را به جان خریدند و خود را سپر بلای مشکلات و ناملایمات کردند تا من به جایگاهی که اکنون در آن ایستاده ام برسم.

تقدیم به همسرم:

که سایه مهربانیش سایه سار زندگیم می باشد، او که اسوه صبر و تحمل بوده و مشکلات مسیر را برایم تسهیل نمود.

تقدیم به فرزند دلبندم:

امید بخش جانم که آسایش او آرامش من است.

و با تقدیر و تشکر شایسته از استاد راهنمای گرانقدر ، فرهیخته و فرزانه جناب آقای مهدی جعفرزاده فخاری که با نکته های دلاویز و گفته های بلند ، صحیفه های سخن را علم پرور نمود و همواره راهنما و راه گشای نگارنده در اتمام واکمال پایان نامه بوده است.

با سپاس فراوان از استاد مشاور عالیقدر

آقای دکتر پیمان آل شیخ، استادیار محترم طب چینی و سوزنی، که با رهنمودهای هوشمندانه مرا به سوی قله‌های تحقیق هدایت نموده و علم و کمال خویش را فانوس راهم ساختند.

با امتنان از استاد مشاور آمار محترم

استاد گرامی جناب آقای یاسر تبرایی، که به من در انجام هرچه بهتر این رساله یاری رساندند.

همچنین بر خود لازم می‌دانم که، از تمامی مسئولین و پرسنل محترم بخش جراحی بیمارستان امام علی (ع) و ثامن الائمه (ع) بجنورد که نتایج به دست آمده در این تحقیق، حاصل همکاری صمیمانه آنهاست، تشکر نمایم. در خاتمه، از تمامی افرادی که به من کلمه‌ای آموختند و بار علم را بی‌منت بر دوشم نهادند، ممنون و سپاسگزارم.

بسمه تعالی

فرم تأییدیه صحت پایان نامه

اینجانب مرضیه بدخش دانشجوی رشته آموزش پرستاری گرایش داخلی –جراحی مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد به شماره دانشجویی ۹۲۱۴۲۰۰۲ تأیید می نمایم که کلیه ی نتایج این پایان نامه کار اینجانب و بدون هر گونه دخل و تصرف است و موارد نسخه برداری شده از آثار دیگران را با ذکر کامل مشخصات آورده ام. در صورت اثبات خلاف مندرجات فوق به تشخیص دانشگاه مطابق ضوابط و مقررات حاکم (قانون حمایت از حقوق مولفان و مصنفان و قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی، ضوابط و مقررات آموزشی، پژوهشی و انضباطی ...) با اینجانب رفتار خواهد شد و حق هر گونه اعتراض در خصوص احقاق حقوق مکتسب و تشخیص و تعیین تخلف و مجازات را از خویش سلب می کنم. در ضمن مسئولیت هر گونه پاسخگویی به اشخاص اعم از حقیقی و حقوقی و مراجع ذی صلاح (اعم از اداری و قضایی) بر عهده خودم خواهد بود و دانشگاه هیچ مسئولیتی دراین باره نخواهد داشت.

حق برداشت

نسخه برداری (به هر روش) چه از متن کامل یا از استخراج ها با هماهنگی استاد راهنما و نویسنده ثبت شده و بر اساس دستورالعمل ارائه شده توسط کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار امکان پذیر است. جزئیات از طریق کتابخانه دانشکده مربوط قابل دسترسی است. تکثیر نسخه های بیشتر به هر شکل از کپی-های موجود، بر اساس این دستورالعمل بدون اجازه کتبی نویسنده امکان پذیر نیست. مالکیت حقوق معنوی ذکر شده در این پایان نامه، متعلق به دانشگاه علوم پزشکی سبزوار است. در صورت هر گونه توافق قبلی بر خلاف این مالکیت با شخص سوم، امکان استفاده بدون اجازه کتبی دانشگاه که شرایط چنین توافقی را تعیین می نماید، مجاز نمی باشد. استفاده از پایان نامه در مقاله ها یا هر نوشته علمی، منوط به ذکر منبع و با رعایت ضوابط انتشارات دانشگاه علوم پزشکی سبزوار می باشد.

مرضیه بدخش

دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش پرستاری (گرایش داخلی –جراحی)

فصل اول: معرفی پژوهش

۱	چکیده
۲	بیان مساله
۶	اهداف پژوهش
۶	الف) هدف کلی
۶	ب) اهداف اختصاصی
۶	فرضیه های پژوهش
۷	تعریف واژه ها و متغیرهای اصلی پژوهش
۸	پیش فرض های پژوهش

فصل دوم: دانستنی های موجود در مورد پژوهش

۱۱	مقدمه
۱۲	چارچوب پنداشتی
۱۲	تهوع و استفراغ پس از عمل جراحی و عوارض ناشی از آن:
۱۲	تهوع و استفراغ ناشی از کوله سیستمیک و لاپاروسکوپی:
۱۳	مسیرهای ایجاد کننده تهوع و استفراغ:
۱۳	ریسک فاکتورهای ایجاد کننده تهوع و استفراغ:
۱۳	درمان های دارویی تهوع و استفراغ پس از عمل جراحی:
۱۴	طب مکمل و جایگزین
۱۴	دسته بندی طب مکمل و جایگزین

۱۵ رفلکسولوژی
۱۹ مکانیسم اثر رفلکسولوژی
۲۰ رفلکسولوژی پا در مقابل دست
۲۱ مزایای رفلکسولوژی
۳۲ مروری بر پژوهش‌های مرتبط

فصل سوم: روش انجام پژوهش

۳۶ مقدمه پژوهش
۳۶ روش پژوهش
۳۶ جامعه پژوهش
۳۶ محیط پژوهش
۳۷ نمونه پژوهش
۳۷ الف) معیارهای اولیه ورود به پژوهش
۳۸ ب) معیارهای عدم ورود به پژوهش
۳۸ معیارهای خروج از پژوهش
۳۹ حجم نمونه و روش محاسبه آن
۴۰ ابزار گردآوری داده‌ها
۴۱ مقیاس عددی درد (NRS)
۴۱ روش تعیین روایی ابزار
۴۲ روش گردآوری داده‌ها یا روش اجرا
۴۶ روش تجزیه و تحلیل داده‌ها
۴۸ محدودیت‌های پژوهش
۴۸ ملاحظات اخلاقی پژوهش

فصل چهارم: یافته‌های پژوهش

۵۰مقدمه
۵۰ یافته های پژوهش
۵۰ بخش اول: توصیف مشخصات واحدهای پژوهش
۵۳ مدت زمان بیهوشی

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۵۹مقدمه
۵۹ بحث و تفسیر یافته های پژوهش
۶۲ نتیجه گیری
۶۲ کاربردهای پژوهش
۶۳ پیشنهادات برای پژوهش های بعدی
۶۴ منابع
۷۱ ملاحظات اخلاقی:
۷۴ فرم رضایت آگاهانه شرکت در طرح تحقیقاتی
۷۶ "رضایت"
۷۷ "پرسشنامه طرح پژوهشی"
۷۸ چک لیست بررسی تهوع و استفراغ بیمار طی ۱۲ ساعت

فهرست جداول:

47 جدول متغیرها
51 جدول (۱-۴): مقایسه میانگین سن بیماران تحت کوله سیستمی به روش لاپاروسکوپی
52 جدول (۲-۴): توزیع فراوانی بیماران تحت کوله سیستمی به روش لاپاروسکوپی
53 جدول (۳-۴): مقایسه میانگین مدت زمان بیهوشی بیماران تحت کوله سیستمی

جدول (۴-۴): مقایسه میانگین BMI بیماران تحت کوله سیستمی	54
جدول ۴-۵ - توزیع روند تغییرات میزان درد در گروه آزمایش و کنترل	54
جدول ۴-۶ - توزیع روند تغییرات میزان تهوع در گروه آزمایش و کنترل طی دوره مطالعه	55
جدول ۴-۷ - توزیع روند تغییرات میزان استفراغ در گروه آزمایش و کنترل طی دوره مطالعه	57
فرم رضایت آگاهانه شرکت در طرح تحقیقاتی	

نمودار

دیاگرام چارچوب پنداشتی	11
نمودار ۴-۱ - نمودار توزیع جنسیت بیماران شرکت کننده در مطالعه	۴۱
نمودار ۴-۲: نمودار بررسی میزان تهوع در گروه های مختلف درمانی طی دوره مطالعه	56
نمودار ۴-۲ - نمودار بررسی روند تغییرات میزان استفراغ در گروه های مختلف درمانی طی دوره مطالعه	57

اشکال

شکل ۲-۱- شواهدی از طب رفلکسولوژی بر روی مقبره پزشک مصری آنکماهور	19
شکل ۲-۲ نقاط رفلکسولوژی پا	22
شکل ۲-۳ - مناطق عمودی انرژی کف دست	24
شکل ۲-۴ - مناطق عمودی انرژی کف پا	24
شکل ۲-۵ - مناطق افقی کف پا	26
شکل ۲-۶ - مناطق افقی کف دست	27
شکل ۲-۷ - ساختمان استخوان پا	31
شکل ۲-۸ - ساختمان استخوانی پا	31
مقیاس آنالوگ بصری سنجش شدت تهوع و استفراغ (Vas)	40
شکل ۲-۹ تعیین محل شبکه خورشیدی	44
شکل ۲-۱۰ چگونگی استفاده از دستها	44

فصل اول: معرفی پژوهش

✓ بیان مسأله

✓ اهداف پژوهش

✓ فرضیه‌های پژوهش

✓ تعریف واژه‌ها و متغیرهای اصلی پژوهش

✓ پیش فرض‌های پژوهش

چکیده

زمینه و هدف: تهوع و استفراغ پس از عمل جراحی یکی از عوارض مهم جراحی های می باشد شیوع این عارضه در لاپاراسکوپی ۴۰ تا ۷۵ درصد ذکر شده است . با توجه به عواقب خطرناک تهوع و استفراغ پس از عمل جراحی روش های مختلفی برای کنترل آن به کار می رود. رفلکسولوژی کف پا یک روش غیر تهاجمی، بدون عارضه یا امن یا بی خطر، ارزان، بدون عوارض جانبی، راحت برای اجرا، مقرون به صرفه و دارای فن ساده در درمان بسیاری از بیماری هاست.

روش بررسی: مطالعه حاضر از نوع کارآزمایی بالینی تصادفی می باشد. در این مطالعه ۶۰ بیمار کاندید عمل جراحی کوله سیستکتومی به روش لاپاراسکوپی که بصورت تصادفی به دو گروه تقسیم شدند . برای گروه کنترل درمان رایج دارویی انجام شد و برای گروه مداخله علاوه بر آن ماساژ بازتابی کف پا در ناحیه شبکه خورشید کف هر دو پا هر کدام به مدت ۱۰ دقیقه انجام گردید و در ریکاوری و ۶ و ۱۲ ساعت پس از عمل شدت تهوع و استفراغ در دو گروه ارزیابی و ثبت گردید و با استفاده از آزمون های t مستقل و χ^2 square و آنالیز واریانس در اندازه های مکرر تجزیه و تحلیل آماری انجام شد .

یافته ها: دو گروه از نظر مشخصات دموگرافیک شامل سن ، جنسیت، مدت زمان بیهوشی و شاخص توده بدنی اختلاف معنا داری نداشتند در حالی که از نظر تهوع و استفراغ دو گروه اختلاف معنا داری داشتند.

نتیجه گیری: بنابراین رفلکسولوژی کف پا نقش کاربردی و مهمی را در کنار سایر درمان های رایج در کنترل تهوع و استفراغ داراست و با توجه به کم هزینه بودن و نداشتن عارضه جانبی می تواند توسط پرستاران انجام شود

کلید واژه ها: ۱- تهوع ۲- استفراغ ۳- رفلکسولوژی ۴- کوله سیستکتومی به روش لاپاراسکوپی